

LAHDEN YHTEISKOULUN PERUSKOULU

VALINNAISET OPPIAINEET

2024–2025

SISÄLLYS

Yleistä valinnaisaineista	4
Valinnaisaineet päättötodistuksessa	4
Englanti, A2-kieli	5
Ranska, B2-kieli	5
Saksa, B2-kieli.....	6
Ruotsi	6
Taideilmaisun työpaja	7
Tietotekniikka	7
Kotitalous.....	8
Kuvataide	9
Musiikki	10
Liikunta.....	11
Tekninen työ/Tekstiilityö.....	11
Retkeilykurssi – selviydy luonnossa	13
Arjen laki- ja taloustieto	14
Valintalomakkeet.....	15–17

YLEISTÄ VALINNAISAINEISTA

Kahdeksannella vuosiluokalla yhteisten aineiden tuntimäärä vähenee. Tilalle valittavien valinnaisaineiden tavoitteena on antaa oppilaalle mahdollisuus osallistua sellaisten aineiden opetukseen, jotka ovat hänelle tärkeitä jatko-opintosuunnitelmien tai harrastuneisuuden kannalta. Valinnoissa on tärkeää ottaa huomioon myös oma koulumenestys ja jaksaminen. On hyvä tietää, että jatko-opintojen kannalta on olemassa vain oikeita valinnaisainevalintoja. Mikään valinnaisaine ei ole ehto tai este jatko-opintopaikkaa haettaessa.

Koulun tehtävänä on opettaa tekemään perusteltuja päätöksiä, joihin sitoudutaan. Valinnat tehdään yhdellä kertaa 8. ja 9. luokalle. 9. luokan valinnat tarkistetaan kuitenkin vielä 8. luokan keväällä. Valinnaisaineiden vaihtaminen kesken lukuvuoden on vaikeaa. **Valinnaisaineiden vaihtamista voi anoa vain hyvin perustellusta syystä ja se on tehtävä kirjallisesti.**

Tässä oppaassa esitellään Lahden yhteiskoulun peruskoulun valinnaisaineiden kurssisisällöt. Kurssin laajuus on yksi vuosiviikkotunti eli 38 oppituntia (à 45 min). Pääsääntöisesti opetustuokion pituus on 75 minuuttia. Oppaan lopussa ovat koulumme valinnaisaineiden tuntijaot, joista ilmenevät kunkin oppiaineen kurssien määrät. Kukin numero vastaa yhtä kurssia eli 38 oppituntia. Lomakepohjaa voi käyttää suunnittelun apuna. Varsinaiset valinnat tehdään oppilaanohjaajan jakamalle valinnaisaineiden valintakortille, johon oppilas pyytää huoltajan allekirjoituksen.

VALINNAISAINHEET PÄÄTTÖTODISTUKSESSA

Oppilas saa peruskoulun päättötodistuksen, kun hän on suorittanut **hyväksytysti** kaikki opetussuunnitelmaansa kuuluvat kurssit valinnaisaineet mukaan lukien. Vähintään kaksi kurssia kestävät valinnaisaineet arvioidaan päättötodistuksessa numeroin. Mikäli valinnaisen oppimäärän laajuus on yksi kurssi, kurssin suorituksesta tulee päättötodistukseen ”hyväksytty” -merkintä.

Taito- ja taideaineiden päättöarvosana muodostetaan yhteisten ja valinnaisten kurssien suoritusten perusteella opetussuunnitelmassa määrätyllä tavalla. Valinnaisista taito- ja taideainekursseista (kotitalous, kuvataide, musiikki, liikunta ja tekninen työ/tekstiilityö) ei siis anneta erillistä arvosanaa. Taito- ja taideaineiden yhteisten ja valinnaisten suoritettujen kurssien kokonaismäärä merkitään näkyviin päättötodistukseen.

Peruskoulun jälkeisiin jatko-opintoihin toiselle asteelle pyritään peruskoulun päättötodistuksen arvosanoilla.

Lukiokoulutukseen oppilaat valitaan päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon perusteella. Valinnaisaineista lukuaineisiin luetaan vieraat kielet. A2 ja B2 -kielten päättöarvosanat voidaan huoltajan anomuksesta korvata päättötodistuksessa merkinnällä ”hyväksytty” numeroarvioinnin sijaan.

Ammatilliseen koulutukseen pyrittäessä otetaan huomioon tietotekniikkaa lukuunottamatta kaikkien aineiden keskiarvo. Lisäksi liikunnan, kuvataiteen, musiikin, kotitalouden ja käsityön päättöarvosanoilla on merkitystä ammatilliseen koulutukseen sekä lukioiden erikoislinjoille haettaessa.

ENGLANTI, A2-kieli

6.lk		7.lk		8.lk		9.lk		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Oppimäärän laajuus on yhdeksän kurssia 6.-9. luokalla.

Saksaa pitkän oppimäärän mukaan opiskelevalla englanti on A2-kieli, jota opiskellaan kaksi kurssia 8. luokalla ja kolme kurssia 9. luokalla. Opetussuunnitelma noudattaa A1-englannin oppimäärää. A2-englantia opiskelevat ovat integroituina A1-englannin ryhmiin 7. luokalta alkaen.

Arviointi: Numeroarviointi. Numeroarvosana voidaan huoltajan pyynnöstä korvata päättötodistuksessa merkinnällä "hyväksytty".

RANSKA, B2-kieli

7.lk		8.lk		9.lk	
		1	2	3	4

Oppimäärän laajuus on neljä kurssia, joista kaksi opiskellaan 8. luokalla ja kaksi 9. luokalla.

Ranskan kielen taito on avain ranskalaiseen kulttuuriin ja romaaniseen kieliperheeseen. Ranskaa puhuu maailmassa n. 300 miljoonaa ihmistä. Ranska on myös Euroopan unionin virallinen kieli ja sen avulla selviytyy Euroopassa paitsi Ranskassa, myös Belgiassa, Sveitsissä, Luxemburgissa ja Monacossa. Siitä on hyötyä esim. kaupan, matkailun, kulttuurin, tekniikan, muodin ja ravintola-alan ammattiteissa.

Peruskoulussa opittava ranskan kieli on puhuttua ja kirjoitettua käyttökieltä. Samalla opitaan kielen perusrakenteet ja kulttuuritietoa. Työtapana käytetään paljon pari- ja pienryhmäkeskustelua. Siksi myös arvostelussa otetaan huomioon kirjallisten kokeiden lisäksi tuntityöskentely.

Aihepiireinä ovat mm. tervehdykset, tutustuminen, kansallisuudet, itsestä, perheestä ja kodista kertominen, urheilu, koulu, tien kysyminen ja neuvominen, ostoksilla ja ravintolassa asioiminen, päivämäärät, kellonajat ja sää.

Kielen opiskelu vaatii yrittämistä ja aktiivista halua opetella uusia asioita. Ranskan kieli sisältää paljon pieniä yksityiskohtia, joiden opettelu edellyttää työtä. Myönteinen asenne ja sinnikkyys vievät hyvään lopputulokseen.

Arviointi: Numeroarviointi suoritetaan jokaisen kurssin jälkeen. Numeroarvosana voidaan huoltajan pyynnöstä korvata päättötodistuksessa merkinnällä "hyväksytty".

SAKSA, B2-kieli

7.lk		8.lk		9.lk	
		1	2	3	4

Oppimäärän laajuus on neljä kurssia, joista kaksi opiskellaan 8. luokalla ja kaksi 9. luokalla.

Yli 100 miljoonaa ihmistä puhuu saksaa äidinkielenään. Saksassa, Itävallassa, Sveitsissä ja Luxemburgissa saksa on virallinen kieli. Neljännes kaikista eurooppalaisista puhuu saksan kieltä. Saksan kielen taito on etu työmarkkinoilla, sillä Saksa ja Suomi ovat toisilleen tärkeitä kauppakumppanit. Saksa on yksi suurimmista Euroopan Unionin talousmahdeista. Matkailu-, ravintola- ja muiden palvelualojen ammattilaisille saksan kielen taito on tärkeä, sillä saksalaiset matkustavat paljon myös Suomeen. Lisäksi saksan kielen osaamisesta on hyötyä teollisuuden, kaupan, tieteen ja kulttuurin aloilla. Internetissä saksa kuuluu eniten käytettyihin kieliin.

Saksan kielen peruskouluopetuksen ensisijainen tavoite on, että oppilas kykenee selviytymään saksaksi sekä suullisesti että kirjallisesti jokapäiväisen elämän tilanteissa. Hän oppii kertomaan itsestään ja perheestään sekä asioimaan esim. kaupassa ja ravintolassa. Oppilas oppii myös suunnittelemaan ja kirjoittamaan suppeita viestejä kohdekielellä sekä lukemaan yksinkertaisia arkielämästä kertovia tekstejä.

Lisäksi oppilas tutustuu saksankielisiin maihin ja niiden kulttuuriin. Hän oppii kertomaan kotimaastaan ja vertailemaan sen kulttuuria kohdemaan tapoihin.

Menestyäkseen saksan kielen opinnoissa oppilaalla täytyy olla halu oppia saksaa ja innostusta tehdä työtä sen eteen. Myönteinen asenne, sinnikäs ahkerointi ja aktiivisuus opitunneilla tuottavat hyvän tuloksen!

Arviointi: Numeroarviointi. Numeroarvosana voidaan huoltajan pyynnöstä korvata päättötodistuksessa merkinnällä ”hyväksytty”.

RUOTSI

7.lk		8.lk		9.lk	
				1	

Oppimäärän laajuus on yksi kurssi. Kurssi opiskellaan yhdeksännellä luokalla.

Yhden kaikille yhteisen kurssin lisäksi 9. luokalla on mahdollista ottaa yksi valinnaiskurssi ruotsia. Kurssilla tehdään paljon suullisia harjoituksia, laajennetaan sanavarastoa ja vahvistetaan rakenteiden hallintaa. Kurssilla parannetaan myös ääntämistä ja harjoitellaan kuullunymmärtämistä. Tavoitteena on rohkaista

käyttämään ruotsin kieltä tavallisimmissa arkipäivän tilanteissa sekä täydentää kielitaitoa jatko-opintoja varten.

Kurssilla käytetään Megafon+-oppikirjoja sekä tarvittaessa opettajan jakamaa lisämateriaalia.

Arviointi: Hyväksytysti suoritetusta kurssista tulee ”hyväksytty”-merkintä. Kurssin hyväksytyn suorituksen edellytykset ovat aktiivinen läsnäolo ja kurssitehtävien hyväksytty suorittaminen.

TAIDEILMAISUN TYÖPAJA

7.lk		8.lk		9.lk	
				1	2

Oppimäärän laajuus on 2 kurssia, ja työpajat ovat 9. luokalla.

Taideilmaisun työpajatyöskentelyn teemoja ovat esimerkiksi tunteet, itsetuntemus, rohkeus olla minä, vuorovaikutustaidot, ystävyys.. Työpajassa kehitetään ja vahvistetaan oman ilmaisurohkeuden löytymistä draaman ja luovan kirjoittamisen keinoin. Luvassa on rentoa yhdessäoloa, ryhmäytymistä, luovaa liikuntaa, improvisaatiota ja prosessidraamaa.

Kokoontumiskertoja on muutamia sekä syys- että kevätlukukaudella (3-5 tuntia kerrallaan). Jokaisella kerralla on oma teemansa, jotka sovitaan osallistujien kanssa yhdessä. Opintojaksolla voidaan mahdollisesti tehdä myös teatterivierailuja tai vastaavia. Työpajaan voi osallistua sekä yhdeksäsluokkalaisia että lukiolaisia.

Arviointi: Kurssista annetaan numero asteikolla 4–10. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen.

TIETOTEKNIikka

6.lk		7.lk		8.lk		9.lk	
1				2	3	4	5

Kaikille yhteinen kurssi 1 on opiskeltu 6. luokalla. **Valinnaisen oppimäärän laajuus on yhdestä neljään kurssia, joista**

- **8. luokalla opiskellaan kurssit 2 ja 3**
- **9. luokalla kurssit 4 ja 5**

Tietotekniikan opetuksessa tavoitteena on antaa oppilaalle valmiudet hyödyntää tietokonetta eri aineiden opetuksessa peruskoulussa sekä myöhemmissä opinnoissa ja elämässä.

Kahdeksannen luokan **kurssilla 2 (ATV2)** opiskellaan yleisimpiä perusohjelmia Microsoft Office-ohjelmapaketista. Pääpaino on tekstinkäsittelyssä, taulukkolaskennassa ja esitysgrafiikassa. Jos aikaa jää, harjoitellaan lisäksi kymmensormijärjestelmää.

Kurssi 3 (ATV3) on monimediakurssi: Aiheina ovat bittigrafiikka, vektorigrafiikka, julkaisu sekä taitto. Suurin painotus kurssilla on kuvankäsittelyssä. Jos aikaa jää, voidaan tutustua myös videoeditointiin.

Yhdeksannen luokan **kurssilla 4 (ATV4)** opiskellaan ohjelmoinnin alkeita käyttäen perinteistä ohjelmointikieltä.

Kurssi 5(ATV5) on ohjelmoinnin syventävä kurssi, jossa perehdytään Windows-ohjelmointiin. **HUOMIO! Kurssin 5 valinta edellyttää hyväksytyä suoritusta kurssista 4 (ATV4).**

Oppilas voi halutessaan valita tietotekniikasta kursseja yksi, kaksi, kolme tai neljä kurssia vapaasti. Poikkeuksena on vain viimeinen (ATV5), jonka edellytyksenä on, että aiemmin on suoritettu ATV4 (ohjelmoinnin alkeiskurssi) hyväksytysti.

Arviointi: Jos oppilas valitsee vain yhden kurssin, kurssi arvioidaan hyväksyty/hylätty -merkinnällä. Kurssit arvioidaan numeroarvosanoin. Arviointi perustuu harjoitustyössä sekä tuntien aikana osoitettuuihin tietoihin ja taitoihin. Kokeita ei ole.

KOTITALOUS

7. lk		8. lk		9. lk		
				1	2	3

Oppimäärän laajuus on 1 tai 2 kurssia. Kaikkia kolmea kurssia ei voi valita. Syventävään kotitalouteen tulee valita molemmat kurssit 1 ja 2.

TAI

Vaihtoehtoisesti voi valita vain kurssin 3, mieluisia makuja.

Syventävä kotitalous – kotitalouden kurssit 1 ja 2

Vuosiluokka 9. Laajuus: 2 vuosiviikkotuntia

Kurssin tehtävänä ja tavoitteena on syventää kotitalouden eri sisältöalueiden osaamista. Syventävän kotitalouden sisältöinä ovat:

- ruoanvalmistus ja leivonta
- kansainväliset ruokakulttuurit
- itsenäisen asumisen ja oman talouden hallinta

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. 9. luokan valinnaisessa kotitaloudessa annettu arvosana vaikuttaa 7. tai 8. luokalla annettuun alustavaan päättöarviointiin.

Mieluisia makuja – kotitalouden kurssi 3

Vuosiluokka 9. Laajuus: 1 vuosiviikkotuntia

Kurssin tehtävänä ja tavoitteena on syventyä oppilaiden mielenkiinnon mukaisiin muutamaan kotitalouden sisältöalueeseen. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi ruoanvalmistuksen erityisosa-alueet, hygieniosaaminen, leivonta tai juhlat. Sisältö määräytyy valitun teeman mukaisesti.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty.

KUVATAIDE

7.lk		8.lk		9.lk	
		1		2	3

Oppimäärän laajuus on 1, 2 tai 3 kurssia. Opiskelun voi aloittaa joko 8. tai 9. luokalla, mutta 9. luokalla tulee valita 2 kurssia.

Kuvataideluokalla on kuitenkin valittavissa vain yksi kurssi 8. luokalla.

8. luokka

Valinnaisen kuvataiteen kurssin tavoitteena on innostaa ja kannustaa oppilaan harrastuneisuutta ja mielenkiintoa kuvataidetta kohtaan sekä auttaa oppilasta löytämään ovat vahvuutensa. Kurssin aikana osallistutaan vuotuisiin teemoihin ja tapahtumiin soveltuvien osien sekä pyritään käymään taidenäyttelyissä ja -museoissa.

Kurssi 1. Teen ja tuunaan taiteesta

Kurssilla piirretään, maalataan ja muotoillaan. Kurssilla tutustutaan kuvataiteen uusiin ilmiöihin ja syvennetään omaa kuvataiteellista osaamista. Saat lisätaitoja mm. kankaanpainannassa, keramiikassa ja graafisessa suunnittelussa. Tule tuunaamaan taidetta!

Kuvataideluokan valinnainen kurssi (KUEV): Työpajakurssi

Kurssin tavoitteena on oman taideilmaisun syventäminen. Kurssilla toteutetaan taideprojekteja eri tekniikoin yksin ja ryhmässä, esim. elokuvaa, videota, puvustusta. Työpajakurssilla osallistutaan koulun vuotuisiin projekteihin, mahdollisuus myös yhteistyöhön muiden taito- ja taideaineiden kanssa.

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. Valinnaisen kuvataiteen arvosanat vaikuttavat kuvataiteen päättöarvosanaan.

9. luokka

Valinnaisen kuvataiteen viimeisten kurssien tavoitteena on kannustaa oppilasta itsenäiseen taiteelliseen työskentelyyn ja oman ilmaisun kehittämiseen. Kurssin aikana osallistutaan vuotuisiin teemoihin ja tapahtumiin soveltuvien osien sekä pyritään käymään taidenäyttelyissä ja -museoissa.

Kurssi 2. Käsittele kuvia

Kurssilla piirretään, muokataan ja muotoillaan tietokoneen avulla. Valinnaisessa kuvataiteessa tutustutaan taiteen uusiin sähköisiin välineisiin ja kehitetään oppilaan mediakriittistä ajattelua. Tule harjoittelemaan kuvankäsittelyä tietokoneella ja vaikka suunnittelemaan itsellesi t-paitaprintti tai oman huoneesi uusi sisustus.

Kurssi 3. Työpaja taiteeseen

Kurssilla työskennellään oppilaan oman kiinnostuskohteen ja projektin parissa. Tule piirtämään, maalaamaan tai muotoilemaan omannäköistäsi taidetta. Suunnittele oma taideprojektisi, toteutetaan se yhdessä! Tällä kuvataiteen kurssilla tutustutaan myös kuvataiteen ammatteihin ja taiteilijoiden projekteihin.

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. Valinnaisen kuvataiteen arvosanat vaikuttavat kuvataiteen päättöarvosanaan.

MUSIIKKI

7.lk		8.lk		9.lk	
		1		2	3

Oppimäärän laajuus on 1, 2 tai 3 kurssia. Opiskelun voi aloittaa joko 8. tai 9. luokalla, mutta 9. luokalla tulee valita 2 kurssia.

Musiikkiluokkalaisilla on kuitenkin valittavissa vain yksi kurssi 8. luokalla.

8. luokan valinnaisessa musiikissa syvennetään aiemmilla musiikin kursseilla opittuja tietoja ja taitoja. Pääasiallinen tavoite on yhteismusisointitaitojen kehittäminen ja kurssin pääpaino on bändisoitossa.

Valinnaisen oppiaineen sisältöjä ovat suomalainen populaarimusiikki ja elokuva- ja näyttämömusiikki.

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. Valinnaisen musiikin arvosanat vaikuttavat musiikin päättöarvosanaan.

9. luokan valinnaisessa musiikissa syvennetään aiemmilla musiikin kursseilla opittuja tietoja ja taitoja. Pääasiallinen tavoite on yhteismusisointitaitojen kehittäminen ja musiikkiteknologian hyödyntäminen musiikin tekemisessä.

Valinnaisen oppiaineen sisältöinä on tutustua populaarimusiikin kehitykseen bluesista tähän päivään. Ryhmän kiinnostuksesta riippuen sisältöä ja ohjelmistoa maailmanmusiikista, jazzista ja taidemusiikista. Kurssin aikana kokeillaan kappaleiden tekemistä musiikkiteknologiaa hyödyntäen ja musiikin peruselementit huomioiden. Kurssin aikana on mahdollisuus esiintyä koulun juhlissa. Kurssin pääpaino on bändisoitossa.

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. Valinnaisen musiikin arvosanat vaikuttavat musiikin päättöarvosanaan.

LIIKUNTA

7.lk		8.lk		9.lk	
		1		2	3

Oppimäärän laajuus on 3 kurssia, jotka voi valita vapaasti toisistaan riippumatta.

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää liikunnan merkityksen oman hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta. Oppilasta pyritään motivoimaan pitämään huolta fyysisestä kunnostaan. Oppilalle pyritään luomaan valmiuksia jatkuvaan liikunnan harrastamiseen ja tuomaan liikunnalla koulupäivään iloa ja virkistystä.

8. luokan valinnainen liikunta (kurssi 1) ja 9. luokan valinnainen liikunta (kurssit 2-3):

Kurssilla syvennetään ja sovelletaan monipuolisesti aiemmin opittuja taitoja. Kurssin sisältönä on mm. erilaisia pallopelejä, mailapelejä, jääpelejä ja verkkopelejä. Kurssin ohjelmassa huomioidaan oppilaiden toiveet. Lisäksi vierailaan joissakin koulun ulkopuolisissa liikuntapaikoissa (mahdollisia lajeja esim. tennis ja sulkapallo, kamppailulajit, keilaus, biljardi, megazone, kiipeily, parkour ja telinevoimistelu.)

Arviointi: Numeroarviointi 4-10. Valinnaisen liikunnan arvosanat vaikuttavat liikunnan päättöarvosanaan.

TEKNINEN TYÖ/TEKSTILITYÖ

7.lk		8.lk		9.lk	
		1	2	3	4

Oppimäärän laajuus on 2 tai 4 kurssia. Opiskelun voi aloittaa joko 8. tai 9. luokalla.

8. luokka

Tehtävät ja tavoitteet

Valinnainen käsityö ohjaa oppilasta syventämään aiemmin opittuja tietoja ja taitoja sekä soveltamaan niitä omaan suunnitteluun, valmistusprosessiin ja arviointiin. Opetus ohjaa luovaan ongelmanratkaisuun ja uusiin kokeiluihin käsityön eri materiaaleilla ja tekniikoilla. Oppilas työskentelee itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja työturvallisuusohjeita noudattaen yksin ja ryhmässä opettajan ohjauksessa. Oppilasta ohjataan pohtimaan omaa uravalintaansa ja jatkokoulutusmahdollisuuksiaan käsityön tai teknologian aloilla.

Valinnaisen käsityön sisällöt

Valinnaisessa käsityössä oppilas saa luoda ja kokeilla luovasti eri materiaaleja ja tekniikoita. Oppilas suunnittelee ja valmistaa erilaisia tuotteita oman kiinnostuksensa mukaan annettujen aihepiirien tai ilmiöiden puitteissa.

Tekninen työ

Oppilas hyödyntää tuotteiden suunnittelussa ja valmistamisessa puu-, metalli-, muovi- ja sähkötekniikan materiaaleja ja tekniikoita. Oppilas muokkaa ja yhdistelee eri materiaaleja tuotteiden käyttötarkoituksen mukaan. Oppilas oppii tietokoneavusteisen 2D- ja 3D-mallinnuksen perusteet ja oppii hyödyntämään niitä oppilastöissään."

Tekstiilityö

Oppilas hyödyntää erilaisia lankatyön ja kankaankudonnan tekniikoita, materiaaleja ja välineitä. Oppilas tutustuu erilaisiin kankaankoristelutekniikoihin ja suunnittelee ja toteuttaa tuotteisiin yksityiskohtia. Oppilas tutustuu erilaisten kankaiden rakenteisiin ja ominaisuuksiin sekä suunnittelee ja valmistaa tuotteita valitsemillaan työtavoilla.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet

Valinnaisessa käsityössä opitaan tuntemaan käsityön materiaaleja, erkoistekniikoita, koneita ja välineitä. Oppilas dokumentoi työprosessinsa ideoinnista valmiiseen tuotteeseen hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

Tukeen ja ohjaukseen liittyvät erityispiirteet

Opetuksessa toteutetaan yksilöllistä työskentelyä ja ohjausta. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäristön, toisten oppilaiden ja opettajan kanssa.

Arviointi

Numeroarviointi asteikolla 4 -10 annetaan lukukausittain. Alustava päättöarviointi on annettu aikaisemmin 7.lk tai 8.lk lopussa (luma). Valinnaisen käsityön 8.luokan arvosanat voivat muuttaa 7. luokan alustavaa päättöarviointia.

9. luokka

Tehtävät ja tavoitteet

Valinnainen käsityö ohjaa oppilasta syventämään aiemmin opittuja tietoja ja taitoja sekä soveltamaan niitä omaan suunnitteluun ja valmistusprosessiin. Opetus ohjaa luovaan ongelmanratkaisuun ja uusiin kokeiluihin käsityön eri materiaaleilla ja tekniikoilla. Oppilas työskentelee itsenäisesti, suunnitelmallisesti ja työturvallisuusohjeita noudattaen yksin ja ryhmässä opettajan ohjauksessa. Oppilasta ohjataan pohtimaan omaa uravalintaansa ja jatkokoulutusmahdollisuuksiaan käsityön tai teknologian aloilla.

Valinnaisen käsityön sisällöt

Valinnaisessa käsityössä oppilas saa luoda ja kokeilla luovasti eri materiaaleja ja tekniikoita. Oppilas suunnittelee ja valmistaa erilaisia tuotteita oman kiinnostuksensa mukaan annettujen aihepiirien tai ilmiöiden puitteissa.

Tekninen työ

Oppilas hyödyntää puu-, metalli- ja muovi- sähkötekniikan materiaaleja ja tekniikoita sekä syventää oppimiaan tietojaan ja taitojaan tuotteiden suunnittelussa ja valmistamisessa. Oppilas muokkaa ja yhdistelee eri materiaaleja käyttötarkoituksen mukaan. Oppilas syventyy tietokoneavusteisen 2D- ja 3D-mallinnuksen mahdollisuuksiin ja oppii hyödyntämään taitojaan oppilastöissään. Oppilas tutustuu

teknologian alan yritystoimintaan ja jonkun tuotteen valmistusprosessiin paikallisessa yrityksessä.

Tekstiilityö

Viimeinen valinnaisen tekstiilikäsityön kurssi rakentuu **Käsityön lopputyönä** tehtävään kokonaisuuteen. Oppilas valitsee mieleisensä aihepiirin ja tekniikat. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan itsenäisesti koko käsityöprosessi – ideoista tuotteiksi. Oppilas suunnittelee kokonaisuuden materiaaleineen ja työvaiheineen ja valmistaa kokonaisuuden tai osia siitä. Lopputyön prosessista kootaan portfolio, jonka oppilas toteuttaa omalla persoonallisella tavallaan ja haluamassaan muodossa.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet

Valinnaisessa käsityössä opitaan tuntemaan käsityön materiaaleja, erikoistekniikoita, koneita ja välineitä. Oppilas dokumentoi työprosessinsa ideoinnista valmiiseen tuotteeseen hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

Tukeen ja ohjaukseen liittyvät erityispiirteet

Opetuksessa toteutetaan yksilöllistä työskentelyä ja ohjausta. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäristön, toisten oppilaiden ja opettajan kanssa.

Arviointi

Oppilaan työskentelyn arviointiin osallistuu opettajan lisäksi oppilas itse. Työskentelyn arviointi on jatkuvaa ja prosessikohtaista. Arvioinnissa otetaan huomioon koko käsityöprosessi; ideointi, suunnittelu, työskentely ja tuote.

Numeroarviointi asteikolla 4 -10 annetaan lukukausittain. Alustava päättöarviointi on annettu aikaisemmin 7.lk tai 8.lk lopussa (luma). Valinnaisen käsityön 9.luokan arvosanat voivat muuttaa 7. tai 8. luokan alustavaa päättöarviointia.

RETKEILYKURSSI – selviydy luonnossa

7.lk	8.lk	9.lk
	1	

Oppimäärän laajuus on yksi kurssi. Kurssi suoritetaan kahdeksannella luokalla viimeisessä jaksossa.

Osaatko tehdä tulet, sujuuko teltan pystytys? Valitsetkoärkevimmän reitin vai kuljetko harhaan? Miten vuolet puukolla ongen, puhdistat juomaveden tai käytät GPS-laitetta? Keksitkö, mitä hyötyä sukkahousuista olisi retkeilyssä, ja osaatko antaa ensiapua? Maantiedon ja biologian ”selviydy luonnossa” -kurssi opettaa päiväretkelyn perustaidot ja innostaa liikkumaan luonnossa kiireettömästi.

Tapaamiskerroilla (150 minuuttia) pyritään olemaan ryhmätöiden valmistamisen lisäksi myös ulkona ja kävelemme pidempiä matkoja välillä poluttomassakin maastossa.

Toukokuun puolenvälin jälkeen retkeilemme yhden lauantain aamusta iltaan myöhemmin ilmoitettavassa luontokohteessa ja matkalla loihdimme retkikeittimillä herkulliset maastolounaat.

Kurssin suoritus edellyttää osallistumista kaikkiin tapaamiskertoihin ja retkille sekä aktiivisuutta yksilö- ja ryhmätöissä.

Arviointi: Hyväksytysti suoritetusta kurssista tulee ”hyväksytty”-merkintä.

ARJEN LAKI- JA TALOUSTIETO

7.lk		8.lk		9.lk	
		1			

Oppimäärän laajuus on yksi kurssi. Kurssi suoritetaan kahdeksannella luokalla.

Kurssin antaa perustietoja ja taitoja arkielämän raha-asioiden hoitamisesta, sijoitustoiminnan periaatteista ja yrittäjyydestä. Lisäksi perehdytään arkipäivän rikos- ja oikeusasioihin sekä opitaan ymmärtämään talouselämässä tapahtuvia ajankohtaisia muutoksia.

Tavoitteena on harjaannuttaa nuoren taloudellista ja oikeudellista ajattelua. Kaupallisten aineiden ja lakitiedon osaamisesta on oppilaalle hyötyä arkielämän hallinnassa nyt ja tulevaisuudessa, ja erityisesti jos oppilas aikoo myöhemmin suuntautua kaupalliselle ja lakialalle. Tunneilla käytetään oppilaskeskeisiä, käytännönläheisiä opetusmenetelmiä. Asioihin perehdytään perinteisen tuntityöskentelyn lisäksi erilaisten ryhmätöiden, käytännön esimerkkiharjoitusten ja internet-tehtävien kautta.

Arviointi: Hyväksytysti suoritetusta kurssista tulee ”hyväksytty” –merkintä.

Oppilaan nimi

Luokka

Merkitse valintasi rastimalla haluamasi kurssit

	6.lk		7.lk		8.lk		9.lk		
Englanti, A2-kieli	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ranska, B2-kieli					1	2	3	4	
Saksa, B2-kieli					1	2	3	4	
Ruotsi, B1-kieli							1		
Ilmaisutaito							1	2	
Tietotekniikka	1				2	3	4	5	
Kotitalous							1	2	3
Kuvataide					1		2	3	
Musiikki					1		2	3	
Liikunta					1		2	3	
Tekninen työ/Tekstiilityö					1	2	3	4	
Retkeilykurssi - selviydy luonnossa					1				
Arjen laki- ja taloustieto					1				
OMAT VALINNAT YHTEENSÄ									
VALITTAVA VÄHINTÄÄN	6 valinnaiskurssia								

8. lk:n valinnat

Päiväys

Oppilaan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

9. lk:n valinnat

Päiväys

Oppilaan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

Oppilaan nimi _____

Luokka _____

Merkitse valintasi rastimalla haluamasi kurssit

	6.lk		7.lk		8.lk		9.lk		
Englanti, A2-kieli	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ranska, B2-kieli					1	2	3	4	
Saksa, B2-kieli					1	2	3	4	
Ruotsi, B1-kieli							1		
Ilmaisutaito							1	2	
Tietotekniikka	1				2	3	4	5	
Kotitalous							1	2	3
Kuvataide					1		2	3	
Musiikki					1		2	3	
Liikunta					1		2	3	
Tekninen työ/Tekstiilityö					1	2	3	4	
Retkeilykurssi - selviydy luonnossa					1				
Arjen laki- ja taloustieto					1				
OMAT VALINNAT YHTEENSÄ									
VALITTAVA VÄHINTÄÄN	1 valinnaiskurssia								

8. lk:n valinnat

_____ Päiväys

_____ Oppilaan allekirjoitus

_____ Huoltajan allekirjoitus

9. lk:n valinnat

_____ Päiväys

_____ Oppilaan allekirjoitus

_____ Huoltajan allekirjoitus

Oppilaan nimi _____

Luokka _____

Merkitse valintasi rastimalla haluamasi kurssit

	6.lk		7.lk		8.lk		9.lk		
Englanti, A2-kieli	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ranska, B2-kieli					1	2	3	4	
Saksa, B2-kieli					1	2	3	4	
Ruotsi, B1-kieli							1		
Ilmaisutaito							1	2	
Tietotekniikka	1				2	3	4	5	
Kotitalous							1	2	3
Kuvataide					1				
Musiikki					1		2	3	
Liikunta					1		2	3	
Tekninen työ/Tekstiilityö					1	2	3	4	
Retkeilykurssi - selviydy luonnossa					1				
Arjen laki- ja taloustieto					1				
OMAT VALINNAT YHTEENSÄ									
VALITTAVA VÄHINTÄÄN	2 valinnaiskurssia								

8. lk:n valinnat

_____ Päiväys

_____ Oppilaan allekirjoitus

_____ Huoltajan allekirjoitus

9. lk:n valinnat

_____ Päiväys

_____ Oppilaan allekirjoitus

_____ Huoltajan allekirjoitus

Oppilaan nimi _____

Luokka _____

Merkitse valintasi rastimalla haluamasi kurssit

	6.lk		7.lk		8.lk		9.lk		
Englanti, A2-kieli	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ranska, B2-kieli					1	2	3	4	
Saksa, B2-kieli					1	2	3	4	
Ruotsi, B1-kieli							1		
Ilmaisutaito							1	2	
Tietotekniikka	1				2	3	4	5	
Kotitalous							1	2	3
Kuvataide					1		2	3	
Musiikki					1				
Liikunta					1		2	3	
Tekninen työ/Tekstiilityö					1	2	3	4	
Retkeilykurssi - selviydy luonnossa					1				
Arjen laki- ja taloustieto					1				
OMAT VALINNAT YHTEENSÄ									
VALITTAVA VÄHINTÄÄN	2 valinnaiskurssia								

8. lk:n valinnat

Päiväys _____

Oppilaan allekirjoitus _____

Huoltajan allekirjoitus _____

9. lk:n valinnat

Päiväys _____

Oppilaan allekirjoitus _____

Huoltajan allekirjoitus _____